Прокуратура України

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

01011, м. Київ-11, вул. Різницька, 13/15 факс (044) 280-26-03

ПОСТАНОВА
про закриття кримінального провадження

м. Київ 27 липня 2015 року

Процесуальний керівник у кримінальному провадженні – прокурор відділу процесуального керівництва досудовим розслідуванням і підтримання державного обвинувачення управління нагляду за додержанням законів органами внутрішніх справ Генеральної прокуратури України Васенков Павло Володимирович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 12015000000000200 від 04.04.2015 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України,

ВСТАНОВИВ:

Генеральною прокуратурою України здійснюється процесуальне керівництво у кримінальному провадженні № 12015000000000200 від 04.04.2015 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України.

Відомості про вказане кримінальне правопорушення внесені Головним слідчим управлінням МВС України на підставі матеріалів перевірки Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕ) щодо дотримання службовими особами ВАТ «Запоріжжяобленерго» правил з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами.

Вищевказаною комісією встановлено, що з грудня 2014 по лютий 2015 посадові особи ВАТ «Запоріжжяобленерго», безпідставно, безоплатно та без відповідних фінансових та правових гарантій переуступили право вимоги заборгованості за поставлену державою електричну енергію на суму 346 290 552 грн. підприємству ПрАТ «ХК «Енергомережа», чим створили передумови для спричинення шкоди інтересам держави шляхом штучного нарощування заборгованості перед ДП «Енергоринок» та подальшого списання дебіторської заборгованості.

У ході досудового розслідування допитана в якості свідка начальник Управління з питань реформування власності Департаменту оперативного планування процесів приватизації та реформування власності Фонду державного майна України Рикова Н.В. показала, що до Фонду державного

майна України надійшов лист від ДП «Запорізький титано-магнієвий комбінат» за № ВК/02-964 від 22.12.2014 щодо погодження договорів між ВАТ «Запоріжжяобленерго» та ПрАТ «ХК «Енергомережа» та ДП «Запорізький титано-магнієвий комбінат» про відступлення права вимоги заборгованості за договором користування електричною енергією за №76 /199 від 01.07.2000.

Також до Фонду державного майна України були надані для погодження проекти договорів про відступлення права вимоги та нею дані договори були вивчені щодо предмету, права та обов'язків, суми відступлення права вимоги.

Відповідно до Цивільного кодексу України, а саме положень ст.ст. 512, 514 Цивільного кодексу України зроблено висновок про можливість укладення вищезазначених договорів. У зв'язку з чим, Фонд не заперечив проти укладення цих договорів, відповідно до умов чинного законодавства.

Допитана в якості свідка головний спеціаліст відділу аналітично правового забезпечення корпоративного Управління фінансового, майнового контролю та обліку КПД Департаменту корпоративного управління Фонду державного майна України Холоднова І.П. надала аналогічні показання.

В ході проведення перевірки НКРЕП встановлено, що ВАТ «Запоріжжяобленерго» укладено договори про відступлення права вимоги ПрАТ «ХК «Енергомережа», а саме:

- договір про відступлення права вимоги від 22.12.2014 № 641214/4 заборгованості ДП «Запорізький титано-магнієвий комбінат», за договором користування електричною енергією від 01.07.2000 №76/199, загальною вартістю 112 301 706,10 грн;
- договір про відступлення права вимоги від 22.12.2014 № 651214/4 заборгованості ДП «Запорізький титано-магнієвий комбінат», за договором користування електричною енергією від 01.07.2000 №76/199, загальною вартістю 114 263 595,75 грн;
- договір про відступлення права вимоги від 12.02.2015 №24 заборгованості ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат», за договором користування електричною енергією від 01.12.2012 №76, щодо заборгованості яка, утворилась за листопад 2014 року на загальну суму 39 323 520, 49 грн.
- договір про відступлення права вимоги від 12.02.2015 №23 заборгованості ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» за договором про постачання електричної енергії від 01.12.2012 №76/223, щодо заборгованості, яка утворилася за грудень 2014 року на загальну суму 42 36 367, 52 грн.
- договір про відступлення права вимоги від 05.01.2015 №01/05150023 заборгованості ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь ім.А.Н.Кузьміна» за договором про постачання електричної енергії від 01.09.2014 №11140506, щодо заборгованості, яка утворилася у грудні 2014 року в частині суми 38 035 362,24 грн.

До матеріалів кримінального провадження долучено наступні копії договорів про відступлення права вимоги, а саме:

договір про відступлення права вимоги від 12.02.2015 № 2 заборгованості ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» за договором пр

постачання електричної енергії від 01.12.2012 №76/223, відповідно п.2.5 зазначеного договору за відступлення права Вимоги, Новий кредитор (ПрАТ «ХК «Енергомережа») сплачує суму у розмірі 42 366 367,52 грн. Первісному (ВАТ «Запоріжжяобленерго») кредитору у повному обсязі до 31.12.2015 року.

договір про відступлення права вимоги від 12.02.2015 № 24 заборгованості ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат», за договором користування електричною енергією від 01.12.2012 №76, відповідно до п.2.5 зазначеного договору за відступлення права Вимоги, Новий кредитор (ПрАТ «ХК «Енергомережа») сплачує суму у розмірі 39 323 520,49 Первісному (ВАТ «Запоріжжяобленерго») кредитору у повному обсязі до 31.12.2015 року.

договір про відступлення права вимоги від 22.12.2014 № 641214/41 заборгованості ДП «Запорізький титано-магнієвий комбінат», за договором користування електричною енергією від 01.07.2000 №76/199, відповідно до п.2.5. зазначеного договору за відступлення права Вимоги, Новий кредитор (ПрАТ «ХК «Енергомережа») сплачує суму у розмірі 112 401 706, 10 грн Первісному (ВАТ «Запоріжжяобленерго») кредитору у повному обсязі до 31.12.2018 року та п.2.6 Новий кредитор перераховує Первісному кредитору плату за відступлення права вимоги (компенсація вартості електричної енергії) в сумі 112 301 706, 10 грн. щомісячним платежем в розмірі 2 441 341, 43 грн починаючи з березня 2015 року та останнім платежем в грудні 2018 року в розмірі 2 441 341,75 грн., на поточний рахунок із спеціальним режимом використання.

договір про відступлення права вимоги від 22.12.2014 №651214/42 заборгованості ДП «Запорізький титано-магнієвий комбінат», за договором користування електричною енергією від 01.07.2000 №76/199, відповідно до п.2.5. зазначеного договору за відступлення права Вимоги, Новий кредитор (ПрАТ «ХК «Енергомережа») сплачує суму у розмірі 114 363 595, 75 грн Первісному (ВАТ «Запоріжжяобленерго») кредитору у повному обсязі до 31.12.2018 року та п.2.6 Новий кредитор перераховує Первісному кредитору плату за відступлення права вимоги (компенсація вартості електричної енергії) в сумі 114 263 595, 75 грн., щомісячним платежем в розмірі 2 483 991, 21 грн починаючи з березня 2015 року та останнім платежем в грудні 2018 року в розмірі 2 483 991, 30 грн., на поточний рахунок із спеціальним режимом використання.

договір про відступлення права вимоги від 05.01.2015 №01/05150023 заборгованості ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь ім.А.Н.Кузьміна» за договором про постачання електричної енергії від 01.09.2014 №11140506 відповідно до п. 2.4. Новий кредитор (ПрАТ «ХК «Енергомережа») зобов'язаний сплатити 38 035 362,24 грн Первісному кредитору у повному обсязі до 31.12.2015 року.

Відповідно до статей 512, 514 Цивільного кодексу України кредитор у зобов'язанні може бути замінений іншою особою внаслідок передання ним своїх прав іншій особі за правочином (відступлення права вимоги) тощо. Кредитор у зобов'язанні не може бути замінений, якщо це встановлено договором або законом. До нового кредитора переходять права первісного

кредитора у зобов'язанні в обсязі і на умовах, що існували на момент переход цих прав, якщо інше не встановлено договором або законом.

Згідно статті 15-1 та 26 Закону України «Про електроенергетику передбачено, зокрема, що споживачі, які купують електричну енергію енергопостачальників, що здійснюють підприємницьку діяльність з постачанн електричної енергії на закріпленій території, вносять плату за поставлену ї електричну енергію виключно на поточний рахунок із спеціальним режимо використання енергопостачальника в уповноваженому банку. У ра перерахування споживачами коштів за електричну енергію на інші рахунк отримувачі повинні повернути ці кошти за заявою споживача або за власно ініціативою в триденний термін з моменту їх отримання. Споживач, яком електрична енергія постачається енергопостачальником, що здійсню підприємницьку діяльність з постачання електричної енергії на закріплені території, зобов'язаний оплачувати її вартість виключно коштами шляхом перерахування на поточний рахунок із спеціальним режимом використанн енергопостачальника.

Аналогічні положення, щодо обов'язків споживачів, яким електрич енергія постачається енергопостачальником, оплачувати її вартість виключн коштами шляхом їх перерахування на поточний рахунок із спеціальни режимом використання такого енергопостачальника, відкритий уповноваженому банку, міститься у пункті 1 Положення про порядо проведення розрахунків за електричну енергію, що затверджений Постаново Кабінету Міністрів України «Про врегулювання відносин на оптовому ринк електричної енергії України» № 1136 від 19.07.2000 та пункті 6.3 Прав користування електричною енергією, затверджених постановою Національн комісії з питань регулювання електроенергетики від 31.07.1996 № 28.

Зазначені норми Закону України «Про електроенергетик регламентують порядок розрахунків на оптовому ринку електричної енергії визначають, на які рахунки перераховуються кошти учасниками оптового рин та споживачами електричної енергії, режим використання таких рахунк Вказані норми передбачають наслідки зарахування коштів від споживачів інші рахунки, окрім рахунку із спеціальним режимом використання та визначають порядок, умови та наслідки зміни сторони у зобов'язанні, у то числі на підставі договорів про відступлення права вимоги.

Жодна із вищезазначених норм матеріального права не місти заборони відступлення права вимоги боргу споживача електричної енергії іншого суб'єкта господарювання, які не є споживачами. Таких обмежень, що відступлення боргу споживачів електричної енергії, також немає в Цивільно кодексі України, Господарському кодексі України та інших законах України, регулюють господарські відносини, що виникають у процесі організації здійснення господарської діяльності.

Крім того, відповідно до ст. 3 ЦК України та ст. 6 ГК України загальни принципами цивільного законодавства та господарювання є свобо підприємницької діяльності та свобода договору.

Згідно із ст. 6 ЦК України сторони мають право укласти договір, який не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним засадам цивільного законодавства. Сторони мають право врегулювати у договорі, який передбачений актами цивільного законодавства, свої відносини які не врегульовані цими актами.

Відповідно до п. 7 статті 179 ГК України Господарські договори укладаються за правилами, встановленими ЦК України з урахуванням особливостей, передбачених ГК України, іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів.

Таким чином ст. 15-1 та 26 Закону України «Про електроенергетику» норми п. 6.3 ПКЕЕ та п.1 Постанови КМ України №1136 від 19.07.2000 **не містять обмежень щодо відступлення права вимоги до споживача електричної енергії на іншого суб'єкта господарської діяльності, а також не передбачають будь-яких особливостей укладення таких договорів** (спеціальних умов тощо). Норми господарського та цивільного законодавства передбачають принципи свободи договору та ведення господарської діяльності без обмежень, за виключенням випадків, встановлених законом.

Відповідно до п. 2.6. договору відступлення права вимоги від 22.12.2014 №641214/41 та п.2.6. договору відступлення права вимоги від 22.12.2014 №651214/42 передбачено, що новий кредитор («ПрАТ «ХК «Енергомережа») перераховує первісному кредитору плату за відступлення права вимоги (компенсація вартості електричної енергії) в сумі 114 263 595, 75 грн. та сумі 112 ЗОЇ 706, 10 грн. щомісячними платежами починаючи з березня 2015 року на поточний рахунок із спеціальним режимом використання.

Після надходження коштів від нового кредитора у якості компенсації (оплати) вартості спожитої ДП «Запорізький титано-магнієвий комбінат», ТОВ «Запорізький титано - магнієвий комбінат», ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь ім. А.Н. Кузьміна» електричної енергії на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ВАТ «Запоріжжяобленерго» зазначені кошти відповідно до встановленого алгоритму будуть розподілені та перераховані до ДП «Енергоринок».

Всі вищезазначені договори про відступлення права вимоги передбачають реквізити поточного рахунку із спеціальним режимом використання ВАТ «Запоріжжяобленерго» для зарахування коштів від нового кредитора - ПрАТ «ХК «Енергомережа». Зазначеними договорами про відступлення права вимоги ВАТ «Запоріжжяобленерго» було передбачено проведення виконання новим кредитором ПрАТ «ХК «Енергомережа» зобов'язання по оплаті за споживачів вартості спожитої електричної енергії грошовими коштами шляхом їх перерахування (оплати) на поточний рахунок із спеціальним режимом використання енергопостачальника та відбувається зміна кредитора у зобов'язанні та виникає зобов'язання у нового кредитора провести розрахунки з ВАТ «Запоріжжяобленерго».

Крім того, умовами договорів про відступлення права вимоги, укладеними з ПрАТ «ХК «Енергомережа» від 22.12.2014 № 641214/41 на суму 112 301 706, 10 грн. та від 22.12.2014 №651214/42 на суму 114 263 595,75 грн.

заборгованості ДП «Запорізький титано-магнієвий комбінат») передбачен сплату ПрАТ «ХК «Енергомережа» на користь ВАТ «Запоріжжяобленерго винагороди за відступлення права вимоги у розмірі 100 000, 00 грн. по кожном договору.

При відступленні права вимоги відбувається зміна кредитора зобов'язанні та виникає зобов'язання у нового кредитора провести розрахунки ВАТ «Запоріжжяобленерго», а відповідно **останній не втрачає права випадку не виконання зобов'язання новим кредитором ПрАТ «Х «Енергомережа» заявити вимоги (судовий позов)** щодо стягнення суми бор з урахуванням 3 відсотків річних, інфляційних втрат тощо.

При прийнятті рішення про укладення договорів відступлення пра вимоги, було враховано фінансову доцільність щодо вчинення так правочинів, яка полягає в тому, що укладення договорів про відступлення пра вимоги дозволить ВАТ «Запоріжжяобленерго» у 2015 році отримати 168 9 тис.грн., що на 131 727 тис.грн. більше ніж було заплановано до отримання ВА «Запоріжжяобленерго» за раніше укладеними договорами про реструктуризац заборгованості (розмір запланованої до сплати цими споживачами-боржника заборгованості на 2015 рік складає 37 248 тис.грн.) надає можливість ВА «Запоріжжяобленерго» отримати винагороду за відступлення права вимоги розмірі 200 000,00 гривень.

Також відповідно до ухвал Господарського суду Запорізької обла від 27.01.2015 у справі №13/5009/5894/11-20/5009/5894/11, від 23.02.2015 справі №19/5009/1481/11, від 11.02.2015 у справі №10/339/10, від 02.03.201 справі №11/292/10 здійснено заміну сторони (стягувана) у виконавчо провадженні з примусового виконання наказів господарського суду Запорізь області **щодо заміни стягувана - ВАТ «Запоріжжяобленерго» на стягува ПрАТ «ХК «Енергомережа»** у зв'язку з тим, що були укладенні договори п відступлення права вимоги згідно з умовами даних договорів, первісн кредитор передає (відступає), а новий кредитор приймає на себе право вимо до боржника.

Також, до кримінального провадження долучені матеріали тимчасово доступу до документів, які містять охоронювану законом таємницю, а са **відомості про стан руху коштів** по розрахунковим рахункам В «Запоріжжяобленерго», ПрАТ «ХК «Енергомережа», з яких **підтвердж факти перерахування коштів ПрАТ «ХК «Енергомережа» на розрахунк рахунки ВАТ «Запоріжжяобленерго»**, що свідчить про виконання ум вищезазначених договорів про відступлення права вимоги, у зв'язку з чим, завдано матеріальної шкоди ВАТ «Запоріжжяобленерго».

Отже, у ході проведення досудового розслідування в кримінально провадженні № 12015000000000200 не встановлено події кримінальн правопорушення.

Таким чином, зважаючи на вищевикладене та керуючись ст.ст. 36, 110 ч. 1 ст.284 КПК України,

П О С Т А Н О В И В:

1. Кримінальне провадження № 12015000000000200 від 04.04.2015 ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 України – закрити на підставі п. 1 ч. 1 ст. 284 КПК України, у зв'язку відсутністю події кримінального правопорушення.
2. Відомості про прийняте рішення внести до Єдиного реєст досудових розслідувань.
3. Копію постанови направити Генеральному прокурору України.
4. Постанова може бути оскаржена відповідно до вимог ч. 5 ст. 2 КПК України прокурору та відповідно до вимог ст.ст. 303, 304 КПК Украї слідчому судді.

Процесуальний керівник
у кримінальному провадженні №12015000000000200
прокурор відділу процесуального керівництва
досудовим розслідуванням
і підтримання державного обвинувачення
Генеральної прокуратури України **П.В. Васенк**